A magyar nyelv a világ nyelveinek anyja

Kolumbán Sándor

Magyar szógyökök a román nyelvben

A dákok magyar nyelvű nép volt!

Dák szavak meglepően könnyed magyar olvasata

Ajánlom ez írást, azoknak a határokon kívül élő **magyar szülőknek,** akik román, szlovák, szerb, horvát, szlovén, ukrán, osztrák stb. iskolába íratják gyermekeiket a jobb érvényesülésért, és anyanyelvüket nem tanítják meg nekik.

Akik bedőlnek a balkáni dák-római, a felvidéki tót, a délvidéki rác meséknek, s az osztrák felsőbbrendűségi, magyarbecsmérlő hazugságoknak. Akik szégyellik magyarságukat, és **nem tudják, nyelvük mily értékkel bír.**

Ne higgyenek a mai anyaországi magyartalan történészeknek, nyelvészeknek, mert azok egy leértékelt, történelmileg súlytalan, gyökér nélküli barbár népként állítják be a magyar nemzetet s nyelvét. Olyanok ők, mint magyartalan politikus gazdáik, akik a magyar nemzet kiveszejtésén munkálkodnak éjt nappá téve.

Tudják meg, nyelvünk régebbi és gazdagabb mindazok nyelvénél, akik ma becsmérlően szólnak róla.

Magyar (ősnyelvi) szógyökök a román nyelvben

Az erdélyi magyaroknál, székelyeknél van egy olyan tünet, hogy ha egy a magyar nyelvben meghonosodott idegen szóval találkoznak, mely a román nyelvben is jelen van, azt a kevesebb olvasottsággal rendelkezők hajlamosak román szóként azonosítani. Emlékszem, amikor 1959-ben Albert Flórián feltűnt a magyar labdarúgás egén, sokan mondták: *Ennek tiszta román neve van.* Pedig a Flórián név minden, csak nem román. Ők is átvették rabtartóiktól, a rómaiaktól.

A latin ***oculos*** szem, a román ***ochi*** (kiejtve **ok**) is szem. Az ***ok*** **–** a régi magyarban a fényt, világosságot áteresztő luk, lyuk, mely a tetőn volt, hogy fényt kapjon a lakhelyként szolgáló sátor – így ment át a latinba, lett ***oculos*** és ebből át a románba: ***ochi*** (kiejtve: ok). Így oké?

Így vannak a ***finánc*** szóval is sokan. Pedig a *finánc* szó sem román eredetű. Ez a ***fóníciaiak*** emlékét őrzi (Magyar Adorján szerint *fön, pun*, magyar őstörzs), azokét, akik a pénzt föltalálták, bár ezt az első adandó alkalommal ellopták tőlük a zsidók, és azóta is náluk van a kassza kulcsa. Ezért használják ma már egyre többen a ***zsinánc*** kifejezést. Ez még akkor is így van, ha némelyeknek nem tetszik. Mivel ez a nép száján költ, így nincs ellene apelláta. Ez is – úgymond – a „népköltészet” része.

– Azt meg hogyan is mondják divatosan?

– Folklór.

Erre a kifejezésre is rásütik sokan a román eredet jelzőt: folclor, folcloristic. Mert a román tévében is ezt hallják.

Nos, mi az, hogy ***folk***? Nézzünk bele, mit ír az 1862-ben kiadott Czuczor Gergely és Fogarasi János által szerkesztett magyar gyökszótár a ***fol*** gyök címszavánál?

fol = fal **: folka, falka, folu, falu**

Ennyi. A ***fal*** szógyök nem fallal körülvett települést jelöl. Az a ***vár***-as, ***vár***os, mely a kerített ud***var***szerű, ***vár***ból ered. (A ***folu*** szó ment át az ógörögbe **pol**-ra módosulva, és lett később **pol**isz.) Ebből azonnal kiviláglik, hogy a *folka, folu, falu*, az egyszerű szántóvető nép összetartozó családjainak ***folk***ái (ez a szó keletkezésekor nem volt lealacsonyító értelmű), csoportjai által lakott helyet jelöl. Akiknek nyelvén kelt, költ a magyar nemzeti ***folk***lór kincse.

S akkor milyen eredetű a ***folk***lór szó? Semmiképp nem román. A gyökszó magyar…, aztán vagy kelta, vagy latin közvetítéssel vált ***nép***et jelentő kifejezéssé alig több mint ezer évvel ezelőtt, a viszonylag fiatal, és még ma is torzuló, alakuló angol nyelvben. Ez a szavuk sem volna a ma magyarnak nevezett ősnyelv nélkül. De a szintén zavaros, rendszertelen germán nyelvekbe (*volk*) is a ma magyarnak nevezett ősnyelvből jutott. Csak ezek az ősgyökök tartósak nyelvükben.

– Folklór? A folklór már kihalt, nincs teremtő ereje – mondják a szakemberek – ma csak az államegőrzéssel foglalkozunk.

Pedig él. Csak ma nem olyan irányultságú, mint régen, bár régen is a nép szívét érintő dolgokat hozta a felszínre. Mint ma is.

A folklór igazi termőtalaját tönkretették. A magyar ***folka, folu, falu*** elvesztette régi jellegét. Oly örömmel rombolják ma szét – határon innen és túl – a még megmaradt részeit, mintha ez volna a kormányok legeslegfontosabb dolga.

És persze hogy ez!

A folklór ma is nagyon érzékeny és őszinte. Csak az mondja ki a valót. Ma már nincs népdal, nincs nótázásra ok, nem születnek népdalok, népmesék (csak politikai rablómesék). A folklór ma alagútban van. Nincs számára világosság. Nem látszik az alagút végén az ***ok***, az ***ok***on átszűrődő fény. Ma visszajutottunk abba az állapotba, hogy csak mondatokban, esetleg gy/ö/a/k szavakban fejezi ki magát.

Persze a szolgálatos román nacionalista réteg próbál felhozni ellenérveket cáfolatként, de az ős/nyelvi/magyar gyököket, szavakat nyelvéből el nem tüntetheti, mert akkor megszűnik nyelv lenni. Nem is a célból írtam e füzetet, hogy bosszantsak vele valakiket, inkább a nyelvek közös gyökerű szavai kimutatása volt célom.

Ehhez azonban nem engem kell kérdezzenek, hanem azokat a nyelvészeket, akik arra a következtetésre jutottak, hogy a latin nyelv az etruszkból, a ma magyarnak mondott ősnyelv egyik változatából alakult olyanná, amilyen, és a latinból jöttek létre a későbbi latin gyökerű nyelvek, a latin nyelvcsalád.

A román nyelv kialakulásának kezdete kétezer évvel ezelőttre tehető. A latinból való kialakulására bizonyíték, többek közt, egy nagyon régi közmondás is. A közmondásokról tudjuk, hogy valaha valós esetekből indultak ki.

Pál apostol római hittérítő tevékenysége során megpróbált beszélni hitéről Róma felszabadított rabszolgáival, a valachusokkal is. Azok viszont nem voltak fogékonyak erre, és Pál többszöri próbálkozás után haragosan magukra hagyta őket. Ekkor kelt az a mondás, mely mai napig forog közszájon. Minálunk ma is járja: *Úgy otthagyta őket, mint Szent Pál az oláhokat.*

Természetesen, itt a valachusokról van szó, akikből később kialakult a vlachok rétege, és akik a birodalom szélén, a mai Albánia területén kezdtek új, szabad életet. A tatárjárás után a XIII. században a kiirtott kunok helyét foglalták el az akkori Kunországban, a későbbi Havasalföldön, majd Moldvában. A vatikáni pápai levéltárban az 1410-es évjárat adattárában – mint hitterjesztési terület – Havasalföld még Ungro-Valachia néven szerepel. Később onnan jöttek át Hátszeg vidékére. Ez a bizonyítható igazság, a többi álomszép mese.

Ekkor már nyelvükben magukkal hozták a latinból örökölt ősmagyar gyököket, melyek mai napig élnek benne, keveredve a római rabszolgaságuk előtti ősnyelvük még megmaradt kifejezéseivel. Vehetnék azt a fáradtságot román nyelvészek, hogy Pakisztán, Irán vidékein kutassanak őseik nyelvi gyökerei után. Hogy miért? Mert kimutatták már sokan, hogy Róma által a fent említett területeken viselt háborúk nyomán összegyűjtött rabszolgákból alakult ki a valachus népesség, mely megőrzött nyelvi kifejezéseket, rajzolt motívumokat, dallamokat, táncmozdulatokat ősei hagyatékából, akárcsak az amerikai négerek az afrikaiból.

A nyelv szempontjából még elmondható, hogy csak az ázsiai ősnyelvük és az ősmagyar nyelvi gyökök maradtak állandóak nyelvükben, a többiek mindmáig cserélődtek szavaik közt. Ugyanis a román nyelv az utóbbi ötven-száz évben szinte teljesen átalakult. Rengeteg kifejezést vettek át a francia, az olasz nyelvből, és akarva, akaratlanul, azokkal újabb ősmagyar gyököket is hoztak. Ma már mellőzik az addig tömegével jelen levő szláv eredetű szavakat. Pedig a szovjet árnyékban a tankönyvek csak úgy dicsőítették a szláv-román testvériséget, hogy olvadoztak tőle a lapok, és nagyon kellett szeretnünk a szláv eredetű szavakat. Ezt lehet cáfolni, de akkor el kell tüntetni az összes régi román írásemléket, főleg a cirill betűseket.

E nép még mindig keresi önmagát, és nem találja helyét, mivel nem ott keresi folklórját: rajzolt motívumai, dallamai, táncai gyökereit, ahová valóban tartozik, Ázsiában. Hasonlít ahhoz, aki megtagadta szüleit. Pedig igazi ázsiai rokonaik semmivel sem alábbvalók, mint a végül – fajtalankodások és egyéb okok miatt – degenerálódott, elaljasodott, kipusztult rómaiak.

A dákok viszont magyar nyelvű nép volt, és ha ez széles körben ismerté válik, akkor ez az ős a későbbiekben, az állandóan tűzön tartott, élesztgetett magyarutálat okán nem lesz szalonképes számukra.

Elképzelhető, hogy román nyelven sehol nem tették közzé **Kosztin Árpád** kutató-történész **A dákoromán legenda** című művében leírt azon megállapítását, mely szerint a XIII. század előtti időből egyetlen román kegyhely nyomaira sem bukkant, nemhogy Erdély, hanem a mai Románia területén sem. Íme a könyv végszava:
„XIII. század előtti ortodox román templom sehol nem létezik, s nem is létezett soha a mai Románia egész területén. Dákorománia, a >2000 éves álom< szétfoszlik a tények napvilágánál."

Hogyan jutottak a román nyelvbe magyar szógyökök?

A román nyelv, a francia, olasz, spanyol, portugál stb. nyelvekkel együtt az utcai latinból kialakult nyelvek egyike. Ezek a nyelvek ezer évvel ezelőtt még nagyjából hasonlók voltak. Viszonylag fiatal nyelvek, melyek még ma is folyamatos átalakuláson mennek keresztül. Azok a gyökök, melyek a ma magyarnak mondott ősnyelv etruszk ágából mentek át a latinba, nagyrészt megjelentek a latinból frissen kialakuló nyelvekben is. Ha vizsgáló szemmel nézünk bele egy ilyen szótárba, rögtön felötlik előttünk a magyar gyökök tömeges jelenléte. Így jutottak a franciába, olaszba, spanyolba, portugálba.

A románba szintén. A római rabszolgaság ideje alatt nyelvüket vesztett népek konglomerátumából létrejött valachusok külön csoportjai, nyelvük elvesztése ellenére, azért megőriztek valamit rabságuk idején is, az atyáiktól örökölt, szabad életükből magukkal hozott jellegzetességekből. A birodalom perifériájára kitelepítve is elkülönültek a különböző helyekről rabságba ejtett csoportok egymástól, és amikor onnan továbbvándoroltak, az összetartozók külön csoportjai más-más irányba mentek. Ezért különbözik a máramarosi, vagy észak-moldvai román az olténiaitól, a fogarasi, hátszegi a bărăgani-tól, szokásban, színben, fejformában, testállásban stb., mivel ősi gyökerüket más és más helyről tépték ki a páratlanul kegyetlen, embertelen rómaiak. Ez megfigyelhető az olaszoknál is. A délolasz is valachus eredetű, vérében a törzsi kötődés érzete, és teljesen más: természetre, külalakra, jellemre, életmódra, erkölcsre, mint az északi olasz, mely germán jelleget hordoz..

Egy ismerősöm – aki a múlt század hatvanas éveiben járt Teheránban – mondta el, hogy amikor megérkeztek az ottani repülőtérre, döbbenettel tapasztalta, hogy azoknak az embereknek a nyelvjárása, hangsúlyozása, hanghordozása mennyire hasonlít a románokéhoz. Azt hitte, hogy újra Bukarestben van. Na, és a népi táncaik is szinte ugyanazok (călusari).

Már írtam, de megismétlem, soha nem gondoltam volna, hogy a nyelvek eredetének tanulmányozása a régészettel, génkutatással összevetve elvezethet durva történelmi csalások, hazugságok leleplezésére. Ám bebizonyosodott, hogy a nyelvek eredete a népek eredetére is fényt derít. Gondoljunk csak **Mario Alinei: Ősi kapocs** című művére, mely az etruszk és a magyar nyelv azonosságát, és így a latin nyelvre, a latinból eredő nyelvekre való hatását bizonyítja, és közvetve azt is, hány évszázadnyi (nem több évezred!) ezen nemzetek történelme. **Mario Alinei** tekintély a nyelvkutatásban.(*)

Szándékosan tévútra terelt eredetelméletek dőltek és dőlnek meg, oly nézetek, melyeket áltudósok segítettek világra, akadémiák pelenkáztak, fölöttük kormányok bábáskodtak, pénzzel támogattak. Hogy miért? Mivel így tudtak tíz körömmel kapaszkodni tulajdonosi igénnyel bizonyos területekbe. Eredetelméletük azonban, krónikus bizonyítóanyag hiánya miatt, már vitaindító témaként sem fogadható el a nemzetközi történészporondon. Csak hazai, konyhai használatra való.

Bárhogyan is nem tetsző egyes román nyelvvédők számára a magyar nyelvi hatás elismerése, ez tudományosan nem tagadható, hiszen látható, minden mondatnál belebotlani a magyar eredetű gyökszavakba. Nyelvük anyja, a latin is a ma magyarnak mondott ősnyelvből gyökerezik. Az, **hogy magyar a gyök, abból látszik, hogy a magyar nyelvben hatalmas terjedelmű szóbokra van**, az átvevő nyelvekben viszont csak bizonyos kifejezésekbe került bele.

Például, a ***kör*** gyökből eredő szavak:

A ***kör***ből jönnek a latin ***cir***cus, ***car***, ***cor***tina, ***cur***va szavak. Majd innen a latinhoz kötődő nyelvekbe, például a románba is: ***cer***c-***kör***, ***cor-kór***us, ***cort-kör***sátor, ***cor***n-kifli, szarv. Ezzel kezdődik a ***cor***tex, ***co***ajă-héj, ***kér***eg, ***cor***idor-***kör***folyosó, ***cur***ea-öv, hajtószíj, ***cur***ios-***kér***dező, kíváncsi. A ***car***-sze***kér***, ***car***eu-***kar***éj, ***cur***te cu ***gar***d-***ker***ített ud***var***), itt a latinból átvett ***cur-kör*** gyökből alakult a ***cur***te-ud***var***, ***cur***tează-ud***var***ol. ***Cur***sa-***kör***/járat, ***cur***bă-***ka***nya***r***, út***gör***bület, ***cur***vă-***gör***be úton járó, erkölcstelen nő, ***kur***tizán. De a franciából románba átvett ***tour, tur-kör***verseny, ***tur***neu-***kör***utazás, ***circ***ulatia ***rut***ieră-közúti ***for***galom (a ***tur, rut, tor-rot*** fordítható gyökök, ez idegen nyelvben ritka), a ***kör*** hangmódosult gyökét adja a ***for***aj-mély***fúr***ás és a ***for***fotă-***sür***gés, ***for***gás. A ***gir*** gyök a magyar-latinból, olasz ***gir***o útján jutott el nem is oly régen a románba: ***gir***ator-***for***gó, ***gir***aţie-***pör***gés, sens ***gir***atoriu-***kör-for-***galom.

A ***kör***nek hatalmas szóbokra van a magyar nyelvben, talán a legnagyobb. Vitathatatlan, hogy a ***kör*** magyar gyök, innen ment át a többi nyelvbe és nem fordítva.

A román nyelv többi jellegzetessége a római rabságba esésük előtti, Ázsiából hozott nyelvükből van, melyet ösztönből őriztek meg mindmáig. Ehhez jött még a több évszázados erős szláv befolyás, melyet most próbálnak súlytalanítani, tőle tűz-víz szabadulni, és minél szélesebb utat nyitni a francia hatás érvényesülése előtt. Ez is bizonyítja, mennyire változó nyelvek ezek.

Ha a magyar hatást kívánják semlegesíteni, nem létezővé tenni, ez esetben ki kellene vonni az alább felsorolt szavakat a román nyelvből, és akkor bizony beszélhetetlenné válna nyelvük. De kár izgatniuk magukat, mert ugyanezek a gyökök jelen vannak az imádott francia nyelvben is, sőt az olasz, spanyol, portugál, angol stb. nyelvekben is, és azok sem vetettek még kecskebugát e gyökök miatt, hanem gördülékenyen használják, beszélik.

A magyar hatás – a római rabszolgaság alatti évekből eredő, latinból hozott nagy mennyiségű magyar nyelvi gyökszavakon túl – a kényszerű erdélyi együttélés idején átvett szavakon is világosan látható. (E kölcsönhatástól a magyar nyelv sem mentes.) Ugyanakkor sok román járt át Erdélybe a Regát kőolajvidékéről, még gyerekkoromban is állandóan láthatók voltak a kóboros román degenyeges szekerek a székelyföldi falvak utcáin.(**) A szekértengely kenésére használatos kenőanyagot árulva kiabálták végig a falu utcáján:

– Holzsír (halzsír), degenyeg!

Ezek az emberek az áruból kapott pénz mellett vittek magukkal egy-két nekik megtetsző magyar kifejezést is, mely megragadt nyelvükben.

Vannak oly szavak, melyek a mindennapi szóhasználattal olvadtak be, a román nyelvbe. Például: ***beteg* – beteag**, ***nyomorék* – niumurug**, a ***mindjárt*** helyett mondott **mintienaş** vagy elhallgattatás végett a gyerekre rászólás: ***mukk lesz!?*– mucles!**, ami átvitt értelemben náluk nem kérdés, hanem felszólítás, azt jelenti: ***fogd be a szád!*** Ez főleg Mócvidéken, de Görgényben is. A **gulaş, papricaş, halău** (halászháló) szavakból egy postáról érezni a magyar jelleget. Különösen a **-oa-, -ea-** hangpáros használatánál: c**oa**sa – kasza, bet**ea**g – beteg és az **-ău** végződésű szavaknál kell figyelni, mert jórészük magyarból torzult megnevezés. Pl.: Bac**ău** (Bákó), Zal**ău** (Zilah), Ceahl**ău** (Csalhó), bir**ău** (bíró), hârd**ău** (hordó), făgăd**ău** (fogadó), sămăd**ău** (számadó). A román **anevoios** – nehéz, fárasztó, **nevoiaş** – szűkölködő és a magyar ***nyavalya*** kifejezések közt is magyar hatás érezhető mivel ez a szó már Erdősi Sylvester János bibliafordításában is jelen van. (Újszöv. 1541.)

A valamikor magyarok által lakott Moldvában is megmaradtak a folyók hegyek, és települések neveinek magyar gyökei, azokat torzították románra: a Szeret – Siret, Tarkő – Tarc**ău,** Tázló – Tazl**ău,** Békás – Bicaz, Bodza – Buz**ău,** Kisjenő – Chisin**ău**, Csalhó – Ceahl**ău**.

A **justiţia** szó, mely szintén magyar eredetű gyökből, a ***juss***-ból ment a latinba, onnan a románba, törvénykezést, törvényszéket jelent. Ez a jog fogalmát adja, viszont a ***törvény-***re a **lege** szavukat használják. A törvény a társadalmi magatartás szabályainak összessége. Bizonyos működési területeken a mindennapi tevékenységet szabályozza, **kor**látot szab, **kötöttség**et jelent a ***tér*** és ***kör*** határain belül. A törvény románul **lege = *kötés***, az **a lega = *kötni*** igéből. Itt a **g** jelenlét utal a *kör, gúzs, körülkötés* jelentésre.

Az alábbi szószedet korántsem teljes, csak a fontosabbakat választottam ki, és az egyes fogalmaknál sem soroltam föl az összes kifejezést, mert a felsoroltakból már érthető a többi viszonylata is. Célom az volt, hogy kisterjedelmű füzet legyen, a diákok által is elérhető áron. A kifejezéseket nem a betűrend szerint, hanem gyökértelem szerint igyekeztem csoportosítani.

Kívánom, hogy „étvágygyerjesztő” legyen, és másokat is ösztönözzön arra, hogy tovább kutassanak.

Olvasóim iránti tisztelettel,

Kolumbán Sándor

(*)Az Ősi kapocs című könyv mellé ajánlom elolvasni **Tomory Zsuzsa: Magyar-etruszk rokonság kérdése magyar szemmel** című művét

(**) Ez időből való az a mosolyt fakasztó eset, hogy egy ilyen degenyeges román Kénosban megesteledvén, az éji sötétben egész reggelig kószált szekerével Kénos zegzugos utcáin, nem találván a faluból a főútra kivezető utcát.

Az alábbiakban közölt szószedet a két nyelv kényszerű vagy törvényszerű összefonódását mutatja. Ezért nem szabadna mesterségesen szított nemzeti felsőbbrendűségi érzésből eredően gyűlölködni miattuk. Inkább a felismerésből az összetartozás érzését kellene ápolni. Mindkét oldalnak hasznára válna.

A kimutatás nem teljes, és nem vonultatja föl a származékok összességét.

Talán csak a jéghegy csúcsa.

Magyar ősgyökök jelenléte román nyelvben

A

ac – ***tű***, az ***ék, fok*** ősgyök, mely hegyes jelentésű, ***ék, ek***e, ***ak***ad, ***ak***ác, itt a ***k*** a kulcshang, olaszul **ac**ume – ***hegyfok, él,*** de az ógörögben: ***ak***, ***ak***h, ***aik***h, mindannyi az ősmagyarból.

acasă – otthon, A l***akás*** hangkiesés nyomán

acaţ **–** ***ak***ácfa, az ***ak*** gyök, a hegyes töviseiről

acăriţă **–** ***tű***tartó *(ak, ék)*

acăţa, **ag**ăţa **–** fel***ak***aszt, fel***ak***ad

afa**c**ere – dolog, ügy, ***cse***lekedet, a ***cse*** ősgyök jelen van akár a latin fa***ce-***ban

alcătuie* – ***alk***ot, magyar gyök. Pl.: *Az* ***alk***otókedvű ***alk***otó ***alak*** nem ***alak***oskodik, ez ***alk***alommal ***alk***u nélkül ***lak***ásra ***alk***almas jó ***alak***ú ***lak***ot ***alk***ot. Ez a ***lak*** gyök egyik változatának igei a***lak***ja. Az ***lk*** betűpáros a magyar nyelvben, a gondo***lk***odási, le***lk***i, személyi indíttatású ***alk***otói cse***lek***véssel van kapcsolatban. Pl.: több lény ***alk***ot egy f***alk***át. Egyértelmű magyar gyök.

amintire – ***em***lék, ***e>a*** módosulat, ***em – am***, az ***em***lék fogalma a nőkhöz kötődik, lásd a f**em**eie szónál. Néhány az **am** kezdetű szavakból:

amabil – szeretetre méltó *(em gyök)*

amant – szerető *(em)*

amator – műkedvelő *(em)*

amică – barát***nő*** *(em)*

aminte – ***em***lékeztet *(em)*

amintire **–** ***em***lék

amor – szerelem, az **am** – ***em*** érzelmi töltetet hordozó gyök, a gyöngédség kifejezője. Lásd a s***im***ogatás ***im e>i*** hangmódosult gyökszavát, az uralkodó hang ***m***, a magánhangzó változhat. Az ***int im*** is ez ősmagyar gyökre épül. A román **a m**ângâi **–** s***im***ogatni igében is az ***m*** az uralkodóhang. Az ***im, am,*** a tisztelet, ***im***ádat gyöke is. Czu-Fo szótár: ***em***el, ***ma***gasztal (szanszkrit: ***am*** – tisztel)

amăgi – ***ám***ítás, az **am** itt is a s***im***ogatás értelmét hordozza, de h***am***is alapon, csaló szándékkal

a**mar** – ke***ser***ű, a ***mar*** gyökből, ***mar, sér***t, ke***ser***űen ***mar***ó

a**mar**nic – ke***ser***vesen, kíméletlenül (*mar*)

a**măr**ât – elke***ser***edett (*mar*)

a**măr**âciune – ke***ser***űség, ke***ser***v, szívbe ***mar***koló, ***mar***ó lelki fájdalom, lelki ***sér***űlésre utaló állapot

apă – víz, bár első látásra nem tűnik úgy, de a csepp ***p*** hangjának jelenléte az ősgyök irányába mutat. Lásd l***áp***, vizes, mocsaras hely vagy ***pocs***olya. A kisgyerek őseredeti ösztönszava a vízre: ***p***ü***p***ü.

a**pla**na – ***lap***osítás, a ***lap*** gyök hangcserés változata (etruszk-latin), ógörögben: *lopasz, lophasz* – ***lap***os, a ***p*** hang a sima vízfelületből jön (***p***ü***p***ü)

a**pr**inde – gyújt, a ***per***zsel két fontos hangja, a ***p*** és ***r,*** **pâr**jol – ***perzs***el

arici **– sün,** a hegyes tüskéiről h/**ar** – hegy

arip – ***szár***ny, a /sz/***ár*** gyök két fontos hangjának jelenléte

armă – fegyver, (h/**ar**) a ***hegy***es, szúró fegyverekről

armonie – ***har***mónia, kiemelkedő, (***h)ar***ányos zenei összhangzati térhatás, a ***har*** – *hegy* magyar gyökből, innen a görögbe, latinba. Jó néhány szó, mely h/***ar*** gyökből indul, az ősgyököt hordozza: **ar**ici – sün, **ar**mă – fegyver

arogant – h/***ar***rogáns, aki magasan hordja az ***or***rát.

ars – égett, lásd ***perzs***elt, pö***rs***en

a**ter**izare – földre szállás, jelen van a ***tér*** gyök (görögül – terra)

B

baci – ***bacs***a, ***bacs***ó – öreg juhász

bal – ***bál***, olaszba etruszk-magyarból, ***bal***lata – *tánc*, ***láb***bal járják

balansare – him***bál***ózás, ***láb***bal egyensúlyozás

balerin**, bal**erina – táncművész, táncművésznő, a ***bál – láb*** nyomán

baltag – ***bal***ta, ***v>b*** hangmódosulással a ***val***ta ősi alakból, hasításra, szét***vál***asztásra, a szó második fele a ***tag***ló gyöke

bate – ver, ***bot***ol, valószínű a ***bot*** gyökből

barcă – *bárka*

bărbat – ***fér***fi, az em-***ber*** összetett szó ***ber*** fele (**băr**) ***fér***fit jelöl

bărduie – ***bárd***ol

bârzoit – ***bor***zolt, magyar nyelvben a ***bor*** gyöknek ötféle módosulata, értelme van:

1. ***bor***zas, ***bor***zad,

2. ***bor***ít, ***bor***ul,

3. ***bor***otva, ***bor***otvál,

4. ***bor***, ***bor***s (hevítő hatás),

5. ***bor***só, ami gömbölyű, gördül, forog (orsó, korsó).

Egyértelműen magyar szógyök.

bâţ, bâtă – ***bot,*** pálca

belşug – ***bő***ség

beteag* – ***be***teg, nyomorék, a ***be*** gyök a ***bel***sővel, a ***teg*** a ***táv***olítással kapcsolatos gyök Czu-Fo. sz. (***teg***nap, a ***táv***olodó nap), mivel a ***b*** hang az élettel kapcsolatos uralkodóhang, ***bio***, ***buja*** életerő, annak ***teg***napi, eltávolodott volta: ***be-teg***

beteşug – fogyatékosság, ***betegség***

bidon – ***böd***ön, ***dob***oz magyarban ennek gyökváltozatai élnek: ***bod,*** fordított gyökként a ***döb, dob***, mely nincs a román nyelvben

birău* – ***bír***ó

birjă* – ***bér***kocsi

birjar* – ***bér***kocsis

birui* – legyőz, ***bír*** vele

biruit* – legyőzött, le***bír***t

biruitor – győztes, ***bír*** vele

bizuie* – ***biz***akodik

bizuire* – ***biz***alom

bob, **bo**abă **– *bo***gyó

bocanc* – ***baka***ncs, ***boka***ncs, bokát takaró lábbeli, magyar gyök

boltă* – ***bolt***ív, a ***bor***ítból, ***bol***ít, ***bol***t, ég***bolt***, ***bolt***ív, magyar gyök

boltitură – ***bolt***ozat

bombat – ***domb***orú, ***d>b*** hangváltással

boroană – ***bor***ona,

borviz* – ***borvíz***, ásványvíz

C

c**ac**tus **–** k***ak***tusz, az ***ak*** ősgyök jelenléte, a ***tű***szerű leveleket jelöli

cană – ***kan***na, ***kan***csó, ***kor***só, ***kör***értelmű gyök

cap – fej, ***kop***onya és a **cap** gyök módosulathoz tartozó szavak, a ***kör*** értelmét hordozzák, ***kör***, ***kor, r>p kop***

căpătat **–** ajándékba ***kap***ott

căpătuială – meggazdagodni, ***kap***ni valamit

căpeneag* – ***köp***önyeg *(kör)*

căptuşeală – bélés, ***bur***kolat, ***kör***értelmű

căptuşit – bélelt, ***bur***kolt *(kör)*

car, căruţă – sze***kér***, a ***kör*** gyök módosulása folytán több latin nyelvben ***ker***éken ***gör***dülő járművet jelöl. Az angol **car** inkább kelta hatásra. Etruszk – latin, vagy kelta – angol. Mind az etruszk, mind a kelta bizonyítottan a ma magyarnak mondott ősnyelvvel azonos.

caracter – jellemösszesség ***kör***leírása, a magyar ***kör*** gyökből

carantină – vesztegz***ár***, benne a ***kör***bezártság értelme *(kör)*

carte – könyv, a ***hártya*** szóból, melyre régen írtak

cânepă **–** ***ken***der,

cârlig – ***gör***be kampó, kallantyú, ***hor***og, a ***kör*** gyökből a latinon át

cârlionţ – ***gö***ndö***r*** haj***für***t *(kör)*

cârmaci **–** ***kor***mányos *(kör)*

cârmă – ***kor***mány *(kör)*

cârmează – ***for***dulat, ***ker***telés *(kör)*

cârmire – ***kany***arodás, ***for***dulás *(kör)*

cârmoajă – kenyér***héj*** (***kér***eg), de benne a morzsa érteménye is *(kör)*

cârnat – ***kol***bász, keresztmetszete *kör*, ***r>l*** *(kör)*

cârpă – ***kör***ülszakadt rongy *(kör)*

cârpire – ***kör***ülvarrás, foltozás *(kör)*

casă – h***áz***

cer **–** ***kér***

cerere – ***kér***vény

cerşetă – ***kér***eget, koldul

cer – ég, a **kör** gyök módosult alakja, mely az égbolt ***ker***ekségére utal

ceramie (**cser**ámie) – ***kerám***ia***,*** a fazekas ***kör***forgó ***kor***ongon készülő ***kör ker***esztmetszetű égetett agyagedénye, a ***kör*** gyökből, de benne van az ***am*** gyök is, mely az ***em, im*** változata, és jelzi, hogy s***im***ogató művelettel készül az edény. ***Ker – kör, im – am***, ***kör***s***im***ítás, ***keram***ítás. A ***cser***épedények feltalálóitól, első készítőitől nem lehet elvitatni a névadás jogát. Ne feledjük, ez elsősorban ***cserép***edény! A latinba átmehetett az etruszk ***cser*** gyökből is.

cerc – ***kör***

cerca – kipróbál ***kör***ülményesen, benne a ***kör*** érteménye

cercel – fülbevaló, fülönfüggő zárt***kör*** alakú ékszer *(kör)*

cercelat – ***gönd***örített, bodros, szintén a ***kör***rel kapcsolatos

cercetat – ***ker***es, kutat, ***für***kész, ***kör***ülményesen nyomoz *(kör)*

cercetător – kutató, ***für***késző, ***für***készve vizsgálódó *(kör)*

chezaş* **– *kez***es, jótálló

chezăşie* **– *kez***esség, jótállás

chin* – ***kín,*** szenvedés, magyar gyök: ***kín***oz, ***kény***szerít (Czu-Fo szótár)

chinuit* **–** meg***kín***zott

chip* – ***kép,*** arc, ***ábra,*** ábrázat, áb/***ra/jz***

chipeş* – jó***kép***ű, szép***arc***ú, mutatós

chircit – ***gör***nyedt *(kör)*

cilindru – hen***ger***, ***kür***tőkalap *(kör)* latin

cilindric – hen***ger***es *(kör)*

cionc* (ciung) – ***csonk***a, ***cson*** gyök, ***cson***t, ***tom***ka, ***ton***ka, a ***tom***, nyitott ***tem,*** fordítottja ***met***, ***met***él, latin: ***met***o, ***mut***ilo (Czu-Fo sz.)

circ – ***cir***kusz, ***körpor***ond *(kör)* ***kör***önd*, **por***ond

circa – ***kör***ülbelül *(kör)*

circă – ***ker***ület, *(kör)*

circuit – ***kör***forgás, áram***kör***, ***kör***verseny

circulă – ***ker***ing, ***for***galomban van *(kör)*

circulară – ***kör***levél

circulaţie **– *for***galom *(kör)*

circulatia **rut**ieră – közúti ***for***galom *(kör)*

circumferinţă – ***körker***ület, ***ker***ület

circumscris – ***kör***ülírt

circumspecţie – **kör**ültekintés

circumstanţă – ***kör***ülmény

ciripire – **csir**ipelés, a magyarban van kiterjedt szóbokra, teremtőgyök: *csár, cser, csir, csor, csör, csur, recs, racs,*

ciubăr* – ***cseb***er, sajtár, dézsa, magyar szóbokor: *cseb, csob, csöb, csub*

ciubuc* – ***csib***uk, pipa, a magyar ***csip***des, fonetikusan ***csib***des, füstöt ***csip***egető, ***csip***pentgető pipázó

ciuf*– kócos, borzas, tehát ***csúf***

ciufulit* – kócolt, megtépett

ciupală* – ***csíp***és,

ciupeşte* – ***csíp***, a magyar szóbokor a ***cs-p*** teremtőgyökből: *csap, csáp, csep, csip, csíp, csop, csöp, csup*

ciuruie* – ***csor***og, ***csur***ran, magyar szógyök, lásd: a **cir**ipire – ***csir***ipelésnél

ciuruitor* – ***csor***gó

cizelat – ***csisz***olt, ki***csisz***olt

cizmă* – ***csiz***ma, **csisz**olt, fényesített bőrből készült lábbeli

cizmar* – ***csiz***madia

cizmărie* – ***csiz***madia műhely

clenci* – ***kilincs***, kallantyú, kellentyű *(kör)*

coajă – héj, ***bur***ok, mely valamit ***kör***ülölel *(kör)*

coasa* – ***ka***sza, (***kaj***sza, ***kaj***la, *kör)*

coastă – borda, (***kör***ív alakú, ***gör***be) *kör*

cocol – ***gal***acsin**,** ***gom***bóc *(kör)*

cocon – ***gub***ó *(kör)*

cocos – ***kók***uszdió *(kör)*

colaci – ***kal***ács *(kör)*

colac – te***ker***cs *(kör)*

colan, **col**ier – nyakék, nyaklánc, öv *(kör)*

colină – domb, halom *(kör)*

cor – ***kór***us *(kör)*

coral – ***kór***us, ének***kar***i *(kör)*

cordon – ***kor***don, ***ker***ítés *(kör)*

coridor – ***kör***folyosó *(kör)*

corn – szarv, kifli ívelt, ***kör***szelet ***ker***ületének része *(kör)*

coroana – ***kor***ona *(kör)*

corp – test, ***göm***bölyűséggel kapcsolatos *(kör)*

cort – kör/sátor *(kör)*

cruce – ***ker***eszt, ***kör***öszt, ***kör***oszt, egymásra merőleges átlókkal négy részre osztott ***kör, körker***eszt, (latinul **cru**x).

cupa – kupa, ***r>p*** módosulat, ***kör***rel kapcsolatos

cupola – boltív, boltozat *(kör)*

cuprinde – befog, át***kar***ol *(kör)*

cur – fenék, ülep *(kör)*

curăţenie – ta***kar***ítás, tisztaság *(kör)*

cura – ***kúr***a, teljes ***kör***ű, gondos kezelés *(kör)*

curat – tiszta, bizonyos ***kör***ben kita***kar***ított hely

curbă – **ka**nya***r***, út***gör***bület *(kör)*

curbare – meghajlítás *(kör)*

curbit – ívelt, hajlott *(kör)*

curbure – ***gör***bület, hajlat, ***kany***ar, ívelés *(kör)*

curea – öv, meghajtó szíj *(kör)*

curent electric – villanyáram *(kör),* vezetéken ***fol***yó áramlat

curgere – ***fol***yás, ***fol***yam, ***r> l***/y/ (a víz ***körfor***gásából eredő)

curier – ***küld***önc, ***r> l***, olyan, aki ***kör***ülhordozza a hírt

curios – kíváncsi, ***kér***dező, **kör**be***kér***dező *(kör)*

curma – összeszorít (***kör***ül***köt***), ***gör***nyed (gúzs***köt***és, ***kör***ül***köt***és, a ***köt***és, mint zárt***kör*** is ***kör***értelmű)

curmei – gúzs, mellyel gúzsba ***köt***nek *(kör)*

curmezis – ***ker***esztben, ***kör***ösztben, ***fer***dén, rézsút/osan *(kör)*

cursă – ***kel***epce, ***r> l*** *(kör)*

cursă – ***kör***járat *(kör)*

cursiv – ***gör***dülékeny, ***fol***yékony *(kör), for, för, für, fer, fol, fol/y/,*

curtată **–** ***kör***ülud***var***olt nő *(kör)*

curte – ud***var***, be***ker***ített terület *(kör)*

curte cu **gar**d – ***ker***ített ud***var*** *(kör)*

curtezană – ***kur***tizán, ***kör***ülud***var***olt ledér nő *(kör)*

curtezan **–** ud***var***ló *(kör)*

curva – ***gör***be úton járó nő, kéjnő *(kör)*

D

dădacă **–** ***dada***

dans – ***tánc***, a ***tán*** (***tán***torog) *ősmagyar gyökből – latin – francia – román.* Ebből a német **tan**z, a francia **dan**ce.

decembrie **–** ***dec***ember, a latin **dec** – ***tíz***ből, a ***teljes, tíz, tűz, tisztesség, dísz,*** alapfogalom szerint összetartozók *(magyar ősgyök),* olaszul ***dic***embre (kiejtve ***disz***embre)

dec*enal* **–** ***tíz*** évi

deceniu **–** év***tiz***ed

decenţă **–** ***tisz***teletadás

decimă – ***tiz***ed

decisiv **–** döntő, ***teljes***, végleges, szintén a ***tíz*** értelméből

decor **–** ***dísz***

decorativ **–** ***dísz***ített, ***dísz***elem, mutatós

de**cor**tică **–** *lehánt, hántol*, a ***kör***ülvevő héjat lehántja, a **cor** gyök ***kör***értelmű

de**mar**că **–** *határt megvon*, a **mar** gyök jelenléte, valami elhatárolása végett egy erőteljes, úgymond: be***mar***t, jól látható vonal meghúzása

de**mar**caţie – határmegvonás *(mar)*

de**pil**are – ***szőr***telenítés, a ***pi, pil*** egyértelmű magyar gyök, jelentős szóbokra van: szem/***pil***la, ***pil***langó, ***pil***lanat, ***pi***he, ***pi***heg stb.

de**pil**a – ***szőr***telenít

de**pil**ator – ***szőr***telenítő

des**ag** – átalvető, vállon átvetett, bekötött szájú ***szák, zsák***, tartalmát két részre osztva – elől, hátul – viszik vállon *(magyar gyök)*

des**cur**că – szétbont, ki***kur***kál, ***kör*** gyökből, valami össze***gub***ancoló-dott dolgot, állapotot megold, kibont

doică – *dajka*

duh – lélek, közös vonás a ***leh*** (***leh***elet) gyökkel, a teljesen a mellkas belsejéből kibocsátott levegővel ejthető a ***h*** hangon keresztül, ez olyan, mintha az egész belső önmagát adná. Ősnyelvi örökség.

E

e**col**ogie – ***kör***nyezettan *(kör)*

egoism – ***ön***zés, Kiss Dénes, Bíró Lajos vagy Varga Csaba nyomán kimutatható, hogy a latinba az ***ego – én, önmagam***, ***egymagam*** a magyarból (etruszk) ment át, ***egy,*** mint ***első, eg/y***, *m/**ag***, mint ***mag***am, ***én***em, ***egyem***, ***egóm, – ego,*** én m***ego***m – én m***aga***m

element – ***elem***

elementar – ***elem***i

embrion – ***em***brió, magzat, a magyar ***em*** gyökből: ***em***lő, ***em***ik, ***em***tet – szoptat, csecs***em***ő (***Em***e, ***em***e, baba!), csecsből evő, táplálkozó, szopó. Az ***en***ni ige is ebből ered akár az ***em***ber, ***em***lék ***em***se, ***en***e.

emoţie – izgalom, érzelmi meghatódás (***em***lék, ***em***lékezés fogalma)

emotiv – érzelmi, megható *(em)*

emoţional – érzelmi, izgalmi *(em)*

emoţionant – megható, megindító *(em)*

emoţie – izgalom, meghatódás *(em)*

empatie – beleélés, átélés *(em)*

e**pil**a – ***szőr***telenít, ***pi, pil*** gyök, lásd a ***d*** hangnál

e**pil**are – ***szőr***telenítés

e**pil**ator – ***szőr***telenítő

ereditar – ***ered***ő, ***öröklőd***ő, ***er, ör*** rokonértelmet takaró gyök. ***Ör***egeimtől ***er***edő ***ör***ökség. A víz is ***ér***ként ***er***ed.

eroism – hősiesség, ***her***oikus tett, az ősmagyar nyelvi ***har*** – hegy, magaslat értelmében, mely a görögbe átmenvén ***her*** gyökből indulva, kimagasló, hősies tetteket jelöl. (***Her***kules vagy ***Her***aklész)

erotic – ***ér***zéki, felfokozott buja testi állapot, ***ér – ör, ör***öm

erupe – kitör, hegyből magasra kitörő tűzhányó *(har, her)*

F

fa**ce – *cse***lekszik, ***csi***nál, hátravetett **ce** gyökkel, ***cse***fál, ***cse***nál, ***csi***nál.

f**am**ilie – család, e fogalom a magyarban a cselekvéssel vethető össze (Czu-Fo sz.: *cseléd, család*). Az ***a face*** szó a ***cse***lekvés főnévi igeneve, összevonva az *em* gyökkel, f**em**eie – nő, *em*, ***e>a,*** **fam**ilie.

farmazon – **var**ázsló, az ***f>v*** módosulat nyomán a gyök ugyanaz, megfigyelhető több **far, fer** gyökű szónál is:

farmazonie – ***var***ázslat (még a **far**macie – *gyógyszertár* is hozzadja ezt az értelmet, régebb a ***var***ázslók is próbáltak gyógyítani)

farmec – ***var***ázs

făgaş* – (kerék)nyom, kerékvágás, vízmosás (Úgyszólván, olyan ***fogás,*** melyből nehéz szabadulni. *‚Nem jön ki a kerékvágásból.'*)

făg**ădău*** – ***fog***adó

făg**ăduială*** – ***fog***adalom

f**em**eie – ***nő***, asszony *(em)*, Az ***em*** ősmagyar gyök a ***nő***vel kapcsolatos: ***em***lő, ü/***nő***, ***nő***stény. A nő ***em***el terhet áldott állapotban. Ebből az ***Em***ese, ***Em***őke, ***En***éh, ***En***ikő (ógörögben ***Eun***ika alakra torzult), ***En***a, ***An***a, ***An***na, ***Év***a, ***em***ik, tehát szopik, ***en***ni ***es***zik, ***ev***ő, ***Év***a. De ebből van az ***em***ber is, a *nő* és *férfi* egy szóban: *„ketten lesznek egy testté"***,** melynek egyike lehet a ***félfi***, ***l>r*** hangmódosulással, **férfi,** a másika **nő**, azaz ***feleség***. Ezt egyetlen európai nyelvben sem lehet így levezetni! Hogy miért? Mert a ma **magyarnak** mondott nyelv **az eredeti első nyelv**, amelyen elsőként **neveztettek így** a dolgok! A többi ebből vette át. Az **m** hang, vagy módosulva **n**, majd minden nyelvben ott van az e**m**bert, a **n**őt, ne**m**zetet jelentő szóban. Az **m** hang szerepét egy másik könyvben elemzem bővebben.

f**em**inin – ***nő***ies *(em)*

f**em**initate – ***nő***iesség *(em)*

f**em**elă – ***nő***stény *(em)*

fermeca – elbűvöl, elbájol, megigéz, el***var***ázsol

fermecat – bűvös, el***var***ázsolt

fermecător – ***var***ázslatos, elbűvölő

fermecătorie – ***var***ázslás, ***var***ázslat

fin – ***fin***om

fineţe – ***fin***omság

foc – tűz, a tűzháromszög ***fok***ának nevéből eredő (foc, fuego, fuoco)

foraj – mély***fúr***ás *(kör)*

forfotă – ***sür***gés, ***for***gás *(kör)*

fort – erőd, ***vár*** *(kör)*

fulger – ***vil***lám, ***f***-ről ***v***-re módosulva ***u***-val

furtun – tömlő, locsolócső ***fur, kör ker***esztmetszet

furtună – ***fer***geteg, vihar *(kör)*

furuncul – ***kel***evény, ***kör*** alakú

fus – *or*só, ***kör*** keresztmetszetű, ***fon***ásnál használt ***for***góeszköz

fus – ***or***só, csap, tengely *(kör)*

fustă – szoknya, ***kör*** alakú, a ***for, fur, fus*** mind a ***fúr***ás, ***for***gás vagy a ***kör*** alakzatok ***k>f>h>d, r>s*** vagy ***ö>o>u*** hangmódosult gyökszava ***fus***tély, ***hus***áng, ***fur***kósbot, ***dor***ong mind ***göm***bölyű *(kör)*, a ***fus***tély gyökszava választ ad erre

G

garafă **– *kan***csó *(kör)*

garanţie **–** jótállás, teljes***kör***ű szavatolás

gard – ***ker***ítés

gardă – ***őr***ség, mely ***kör***ülvesz (*kör*értelmű)

gardină – ***kal***ap***kar***ima

garnisaj – ***bur***kolat, ***bor***ítás (*kör)*

garniţă – bádog***kan***na (*kör)*

garoafă – szekfű (*kör*alakú)

în**găr**dit – be***ker***ített

gazdă* – ***gaz***da, a régies ***kaz***da, az akinek ***kaz***al, ***asztag*** állt udvarán az ***gazdag***, de lehet, hogy a ***gaz*** és a ***tag***adás, vagy ***tag***olás ***tag*** gyökéből. A jó ***gazda*** nem tűri a ***gaz***t, úgymond ***tag***adja, de a földet is ***tag***olja, ***tag***okra osztja. A *Ma. Ért. Kézisz*-ban két oszlopot, míg a román-magyar szótárban a **gospodar** és változatai csak féloszlopot foglalnak el.

gând – *gond*, magyar gyök. A román szótárban a **gând** címszó egy oszlopnyi, a Magyar Értelmező Kéziszótár oldalain a ***gond*** szóbokor elágazásait két és fél oszlop taglalja.

gârbaci – ***kor***bács hajlékony, ***gör***bülő fenyítőeszköz *(kör)*

gârbov **– *gör***nyed, meg***gör***nyed *(kör)*

gârbovit **– *gör***nyedt *(kör)*

gir – ***for***gatmány, ősmagyar>latin>román irányú módosult ***kör*** gyök: ***ger, gir,***

giraţie – ***körfor***gás

giratoriu – ***kör***be***for***gó

giraţie – ***pör***gés, ***for***gás

gospodar **– *gaz***dálkodó, a **gos** nem szláv eredetű, hanem magyar gyökből torzították a szlávba, magyar nyelvben nagy szóbokra van

gospodărie – ***gaz***daság

gospodărire – ***gaz***dálkodás

gospodină – ***gaz***dasszony

H

hădărag* **–** csép***had***aró, a szó alapértelme az ide-oda ***had***onászás, ***had***arás, ***had***akozás, ***csap***kodás

hăit* **– *haj*t, *haj***szol

hăitas* **– *haj***tó

hăitui* **– *haj***szol

hăituială* **– *haj***sza***, haj***tóvadászat

hălăduie* **–** boldogul, sikerül /neki (a ***halad, haladás*** fogalmából)

hârbar* – ***kó***bo***r***, csavargó, csavarog, kóborol, nagy területet bejár. Kóbor kutya *(kör). Kóbor* – a vándorszekér ívelt fedele

hârdău* – hordó, magyarból torzított

hârşâit – ***hers***egés, sercegés

hibă* – ***hib***a, fogyatékosság, a Czu-Fo sz. szerint a ***hib*** gyök az alásüppedéssel, süllyedéssel kapcsolatos

hidro-, vízzel kapcsolatos szóelőtag – ***id,*** víz, ősmagyar gyök

holm* – ***hal***om, domb, ***a>o*** módosulat

hotar* – ***hat***ár, ***hat*** gyök, ***hat***ár, a ***hat***alom kiterjedésének végvonala

hotarnic* – ***hat***árrendező, földmérő

hotărâre* – ***hat***ározat

hotărât* – ***hat***ározott

Î

în**cer**cuire – be***ker***ítés

în**conjur** – ***ker***ülő

în**conjur**ă **–** ***kör***ülvesz

în**conjur**ător – ***kör***nyező

în**cor**onare – ***kor***onázás

în**cor**onat – ***kor***onás, meg***kor***onázott

în**cor**poră – be***keb***elez, *keb, köb (kör)*

în**cor**porare – be***keb***elezés, besorozás *(kör)*

în**cor**setat – be***fűz***ött, ***kor***látozott *(kör)*

în**co**voiat – meg***gör***nyedt, hajlott *(kör)*

în**co**vrigă – ***kar***ikába hajlít

în**cruc**işare – ***ker***eszteződés, magyar – latin: ***ker***eszt – ***cru***x

în**cruc**işat – ***ker***esztezett

în**cur**cat – ***kusz***ált, ***kur***kált, ez egy ***ö>u*** hangmódosult ***kör*** gyökből induló, ***kör***értelmű magyar szó

în**cur**care – össze***kusz***álás, össze***kur***kálás, ***kav***arás *(kör)*

în**cur**cătură – össze***kusz***ältság, ***kav***arodás *(kör)* A Czu-Fo sz. szerint a ***kav***ar ***kör***értelmű. A ***kusz***ältság – ***gör***be szálak ***kav***arodása.

îng**ăd**uit* – meg***enged***ett

în**găr**dit – be***ker***ített

în**rol**at – be***sor***ozott, ***kör***értelmű, egy ***kör***ülhatárolt szervezetbe való beso***rol***ást jelent.

J

jar – ***zsar***átnok, pa***rázs*** ez utóbbi fordított gyök

june, **ju**nă – if***jú***, latinul ***ju***venis

just – jogos, igazságos, régiesen: *jogasságos*

jug – iga, ***gúzs, zsug***, (igában, gúzsban)

juridic – ***jog***i, igazságügyi, ***jor***galom, irgalom, *jor, jur*

justitie – ***jog***szolgáltatás, igazságügy, ***jog, juss***, magyar>latin>román

juvenil **–** if***jú***i, if***jú***kori

L

labă* – ***láb***, mancs

lamina – hengerel, ***lem***ezel

laminate **–** hengerelt, ***lem***ezelt

lăcaş* **– *lak***ás, nyugvóhely, kifészkelt hely, vájat, valamilyen alkatrész illeszkedési helye

liber – szabad, ez a ***leve***gőben szabadon ***libe***gő fogalmából ered, és az etruszkból ment át a latin nyelvbe.

loc – hely, a lak, lék, lik, luk, lok ősmagyar gyökök (***lak***ás, haj***lék***) és **nem szláv!** Nagy szóbokra van a magyar nyelvben. Ősmagyar>latin>román. Olaszul *hely* – ***luog****o, helység* – ***loc****ale,* franciául *helység* – ***loc****alité, lakás* – ***log****ement.* Gyimesfelső**lok** nevével kapcsolatban olvastam a hálón, hogy a ***lok*** szó szláv eredetű. Nem tudom, ki szerkesztette az oldalt, de a szerencsétlen nyavalyás, magyartalan jól félrekapta a kormányt. Remélhetőleg az olaszok, a franciák esetében is a szláv hatás érvényesült! És a latin? Ez csak a magyar nyelvet lealázó, Hundorfer, Budenz féle fing-ugró elmélet védelmezőitől származhat.

locşor **– *hely***ecske, kis ***lak***ás

locuibil **– lak**ható

locuinţă **– *lak***ás, és minden **loc** kezdetű szó

lopată **– *lap***át, a ***lap***, ***lap***os fogalma

lucie – ***csil***logó (latin lux – fény) betűsorrend cserés gyök

lucire – ***csil***logás

M

mal – part, a lemart, ***mál***lik, szét***mál***ló, le***mál***ló partrész megnevezéséből átvéve, ***mál*** – domboldal

marţial **–** katonás, ***mar***cona, a ***mar*** gyökből.

măgură* – ***mag-ura***, kunhalom (***mag***asság ***ura***, magas orom)

m**em**orie **- em**lékezet

merge – ***me***gy, a ***me***nni ige ***me*** gyöke

mormăie – ***mor***mol

motor – ***mot***or, ***moz***gat, ösztönöz, ***mot*** gyök, ***mot***oszkál, ***mat***at, ***moz-***og

muncă* – ***mun***ka, régen ***mu***ka, a ***mű v***esből

mutila **–** megcsonkít, a ***met*** gyökből, ***met***él magyar>latin>román

mutilat **–** megcsonkított, el***met***élt

N

Napoca – *Nap-oka,* dák település a mai Kolozsvár helyén. Jelentése napnyílása, ablaka. ***Ok*** régiesen magyarul fényáteresztő ***luk, lyuk.*** Ebből ered az ***ok***os (világos elméjű) szó. Magyarul olvasható, érthető, románul nem mond semmit. A ***dákok magyar nyelvű*** nép volt. Lásd a füzet végén a függeléket. Ha a románok ragaszkodnak dák eredetükhöz, akkor **elismerik magyarnyelvű népből való származásukat.** Ami nem is olyan végzetesen rossz.

neam – ***nem***zetség, ***rok***onság, vérszerinti egy ***nem***ből származók ***kör***e, ***em*** gyök.

O

obraz – ***ábrá***zat, arc, ***ab, áb***, körre utaló gyök, ***ab***ar h***ab***ar (Czu-Fo)

ochi – szem, az ***ok*** (világosság forrása) gyökből, lásd ***Nap-oka,*** latinul szem – ***oc***ulos, magyar>latin>román

ogar – *agár*

om – ***em***ber, az ***em*** gyök ***e>o*** módosulata, itt az **m** a jellegzetes kulcshang, más nyelvekben is jelen van az ***em***berrel kapcsolatos szavakban, vagy **n** a ***n***ők esetében: **m**an, wo**m**an, uo**m**o, do**nn**a, ba**m**bina ho**m**bre, ho**mm**e, fe**mm**e, **m**ensch, da**m**en, o**m**, fe**m**eie, doa**m**nă, **m**uiere, **m** és **n** nélkül nincs e**m**ber.

oraş – ***vár***os,

oţel – ***acél***, az ***ac*** gyök az ***edz*** rokon fogalmat hordozza (Czu-Fo sz.)

P

pală – **lap**át, a ***lop***ată is a magyar ***lap*** gyök, hangsorrend cserés alakja

palmă – tenyér, szintén a ***lap*** gyök, fordított betűsorrend

paloş – ***pal***los, széles ***lap***os kard

pârâ – ***per***, panasz, vád, a ***per*** tüzes szóvita

pârâş – fel***per***es

pârât – al***per***es

pârjol – ***per***zs, égetés, tűzvész. A ***per***zselnek jelentős a szóbokra a magyar nyelvben: *per, pír, pir, pör, ver, vör*

pecetă* – ***pecs***ét, a ***pecs, csep*** kiterjedt magyar teremtőgyökből

percal* – ***per***kál, pénzt le***per***kál, a ***per*** gyökből: ***per***eg, ***per***get

perforat – át***fúr***t, átlyukasztott, *(kör)*, ***per***get, ***for***gat

performanţă – teljesítmény, si***ker***, *(kör),* jól ***pör***ög, ***for***og és ***siker***ül

periferie – ***per***emrész, egy terület, város, *kör* külső sávja

perioadă – időszak, ***kor***szak, *(kör)*

periodizare – ***kor***szakolás, *(kör)*

perla – ***gyön***gy, *(kör)*

perpetuare – megö***rök***ítés, állandósítás (perpetum mobile – ö***rök***mozgó), a ***kör*** gyökből, zárt ***kör***ben ö***rök***ké, állandóan. Az ö***rök*** is ***kör***, soha véget nem érő ***kör***mozgást feltételez. A vég nélküli lét jelképe a ***kör***, a halandóságé a vonal, melynek vége van.

pică – ***csep***pen, ***cep, csep, pecs*** gyökből

picătoare – ***csep***egtető

picură – ***csep***eg, ***csep***egtet

piromanie – gyújtogatási szenvedély, a ***pir*** magyar gyök, a ***pir***os a tűz színe, a tűz ***pír***ja ***per***zsel, ***pir***uló hajnal. Innen a ***pir***amis, de a ***per***zsa is. A ***per***zsák a tűz népe voltak. A pi/***ros*** szín nevét a latin nyelvek – ***rosso, rosu, rouge –*** a magyarból vették át. Ajánlom olvasásra Varga Csaba: *A kőkor élő nyelve* című művének 275. 276. oldalán levő részt a ***tűz***zel kapcsolatban.

pirotechnic – tűzijáték

pirosferă – ***tűz***öv

plan, **pla**t – ***lap***os, a latinba átment, hangsorrend cserés kifejezés, ógörögben: laposz, laphosz

port – kikötő, a ***mart***, ***part***ra módosuló, latinba átment gyökből, de ***part*** jelentésű a Portugália nevében is, mely eredetileg Porto Gallo, Gall Part

potcoavă* – patkó

prăjire – ***pir***ítás, ***pör***kölés

prăjit **–** ***pir***ított, ***pör***költ

punct – ***pont***

punctual – ***pont***os

R

răs**tur**na – fel***for***dít *(kör)*

răs**tur**nare – fel***for***gatás, fel***bor***ítás *(kör)*

rântaş* – ***rán***tás

rid – *red*ő**,** ránc

riţă – *rece,* karc

rob – *rab*

rolare **–** hen***ger***lés (a hen***ger*** gu***rul*** ebből a **rol**)

ronţoire **– *ro***pogtatás, ***rá***gcsálás, ***ro***ncsolás

roşu – pi***ros,*** a pi***r*** gyök utolsó hangjából és az ***os*** képzőből

roa**tă – *ker***ék

rotar – ***ker***ekes *(kör)*

rotare – ***kör***zés, ***for***gás

rotativ – ***for***gó

rotitură – ***ker***ülő, ***for***duló

rotondă – ***kör***terem (***ron***della)

rotor **– *for***gó, a ***tor-rot*** magyarba visszatérő, ***kör*** értelmű gyökből

rotund – ***ker***ek

rotunjire – ***ker***ekítés, az ***r*** hang mindenhol jelen van, ahol fo***r***gásról van szó. A kisgyerek is b***rrr***, p***rrr*** hanggal fo***r***gatja játékait.

ruc**sac** **–** hátiz***sák,*** a ***szák*** magyar gyök

rugă – ***kér***és, a ***gur, gör*** fordított alakja *(kör),* benne a ***köny***örgéskor felvett ***gör***nyedt testtartás érteménye

rugină – ***rozs***da, a pi***ros***ból levezethető

rula – ***gör***dül, gu***rul***

ruladă – te***ker***cs

rulare – ***gör***dülés, gu***rul***ás

rumegă – ***kér***őzik, a ***kér***őzéskor megfigyelhető ***kör***öző szájmozgás alapján (***kér-kör*** gyök)

ruşină **–** szégyen, az elvö***rös***ödés értelméből

S

sac – ***szák***, i***szák***

saca **–** lajt/os kocsi/, ***szek***ér

sabie – ***szab***lya, mellyel az ellenséget ***szab***ja, a ***szab*** gyökből

sanie – ***szán***, csus***szan***ó, csu***szam***ló, i***szam***odó eszköz

seamă, a da, a cere de ***seam***ă – ***szám***adás, ***szám***onkérés

seamănă **–** hasonlít, a ***szem*** gyökből, két egyforma ***szem***, ***szem-szem***, ugyanolyan

secure – *szekerce*, fej***sze***, a ***fejsze*** összetett szó – ***fej***tő ***sze***kerce

semeţie – büszkeség, kevélység vagy ***szem***telenség

seminţă – ***mag, szem***

semănat **–** vetés, ***szem***ek, magvak elültetése

semn, **sem**nal **–** jel, jelzés, mely ***szem***mel érzékelhető

semnare – aláírás, ***szem***élyhez kötött, egyéni jellegű, ***szem***élyes, sajátosan ***szem***élyi ellenjegyzés

semnificativ – jelentős, fontos, azaz ***szem***betűnő

simbolic – jelképes, tehát ***szem***mel kapcsolatos

simetric – részarányos, ***szem-szem***, mint az arc függőleges, képzelt tengelyével elválasztott ***szem***pár

simpatic – megnyerő, rokonszenves, mindenképp ***szem***mel, látással kapcsolatos

simţ – érzék

simţul frumosului – szépérzék, a szépség mindig látványként érvényesül, tehát ***szem***mel, látással kapcsolatos

singur, (n>m) **sim**/a/**g**/ur – ***mag***ányos, egyedülálló /***szem***ély

sinucidere – ***ön***gyilkosság, önnön ***szem***élyének megölése

soartă, **şor**ţi **– *sors***

spor – siker, eredmény, a ***szap*** gyökből, ***szap***ora

sunet – ***hang***, ***zsong***, innen az olasz *suono*, a francia *son*, az angol *sound*

Ş

şan – ***sám***fa, kitámasztó, kifeszítő, ***sám, tám, gyám***, magyar gyök

şcoală – i***skola,*** ősmagyar – ógörögbe is átment, lásd Varga Csaba: Ógörög, régies csángó nyelv c. könyve 233-234 oldalán.

şuncă – ***sonk***a, ***tonk, csonk*** gyökből

T

taşcă* **– *tás***ka

tăgadă* – ***tag***adás

tăgăduieşte* – ***tag***ad

tăgăduială* – ***tag***adás

tărcat* – **tar**ka

tărcătură* – **tar**kaság

tâmpă* – ***tom***pa, életlen

tâmpit – ütődött, hülye

teren – ***ter***ep**, *ter***ület

teritoriu – (felség)***ter***ület

termen – ha***tár***idő, ***tér***ben, időben megha***tár***ozott vonalig

termină! – befejezni! végha***tár***!

terminal – végállomás (***ter***epha***tár***)

terminat – befejezett, vége, lejárt az idő, elfogyott a ***tér***

textil – szövet, ***ták, tak***ács – *szövőmester*, ősmagyar – etruszk – latin, de van ógörög oldalág is

tobă – ***dob***

tur – ***for***dulat, ***for***gás, ***for***duló *(kör)*

turbion – ***ör***vény, ***kör***forgás *(kör)*

turn – ***tor***ony, magasra ***tör*** értelméből

turnare (film) – ***for***gatás *(kör)*

turneu – ***kör***utazás *(kör)*

V

vadră*, **ved**re – ***vöd***ör, ***ved***er

val – sánc, árok, a ***vál*** gyökből, az árok szét***vál***aszt egy területet

vale – ***völ***gy, hegyeket szét***vál***asztó mélyedés, magyar gyök

varia – ***kül***önbözik, ***vál***takozik, ***l>r*** módosulat

variabil – ***vál***takozó

variantă – ***vál***tozat

variaţie – ***vál***tozás

vai – ***jaj***, a ***vaj***lódás, ***v>b, v>f, baj, fáj***dalom érzetét kifejező őseredeti kedélyhang

vainic* – erős, erőteljes, híres, a ***baj*** gyökből, lásd alább a **voinic** szónál

văgăună* – szakadék, hasadék, a ***vág*** gyökből, **vág**ás, kettét***vág***ott

văicăreală – ***jaj***veszékelés

vârtej – ***ör***vény, ***for***gatag *(kör)*

verigă – ***gyűr***ű, láncszem *(kör)*

viraj – forduló, kanyar *(kör)*

virare – fordulás, kanyarodás *(kör)*

virolă – szorító***kar***ika, ***gyűr***ű *(kör)*

viteaz – ***vit***éz, a ***vit***a, ***ví, vív*** gyökök származéka

vitejie **–** ***vit***ézség

voinic – dalia, vitéz, hős, a magyar ***baj*** gyökből lett ***bajnok***, mely átment a szláv nyelvekbe, onnan a románba, semmiképp nem szláv szó, mert az ógörög jelentése ugyanaz, mint a magyarban, és hol voltak akkor a szlávok

vornic* – országbíró, nádor értelemmel, az ud***varnok*** magyar szóból, Moldvában gyökerezett meg, ahol Báthory erdélyi fejedelmi udvarának mintájára adták a címeket.

vrajă **–** ***varázs***

vrăjire – ***varázs***lás

vrăjitor **–** ***varázs***ló

Z

zaică – ***szaj***kó, a ***száj*** gyökből

z**drob**ire – törés, zúzás, benne a ***dar***a, ***dar***abolás értelme

z**gar**dă – nyak***ör***v, a ***gar*** *kör*értelmű, **gar**d – ***ker***ítés

z**găr**diţă – nyaklánc *(kör)* ***gar***

z**gâr**ia – ***kar***colás, ***kör***mölés *(kör)*

z**gâr**cenie – ***fös***vénység, ***gör***csös ***zsug***oriság *(kör)*

z**gâr**cire – ***gör***cs *(kör)*

z**gru**nţur – ***rög, gör***öngy *(kör)*

z**gru**nţuros – ***rög***ös, ***gör***öngyös *(kör)*

z**gur**ă – salak, ***kor***om, ***kör***ös lerakódás *(kör)*

zornăit, **zor**năială – ***zör***gés, ***csör***gés

A *-gal jelölt szavak az együttélés során átvett kifejezések elrománosított alakjai.

Ezekhez hozzájönnek az összes említett gyökök bővítményei, azok változatai, melyek összességükben elérhetik a 5 – 10.000 szót is.

Ismétlem, **ezek tények, a tények viszont makacs dolgok**. Velem lehet vitatkozni, de a tényekkel nem!

Ezen nem dühöngeni kell, hanem el kell ismerni, használni a továbbiakban is. A nyelvünkből átvett gyökök miatt nem irigykedünk, nem fogunk perelni értük.

Használják egészséggel!

Mit mondanak a nevek?

Az összes, Dnyesztertől a Tiszáig lévő, moldvai, erdélyi, alföldi magyar és eredetileg, a kezdetekkor magyar nevet viselő helységek, földrajzi (táj, hegy, völgy, víz) helyek stb. nevein felismerhető a románra torzítás. E neveknek semmilyen értelmük nincs a román nyelvben.

Mert mit jelent románul: **Siret, Ceahlău, Bacău, Trotus, Tarcău, Chişinău, Buzău** vagy **Şimleul Silvaniei, Oradea, Sighişoara, Carei, Timişoara, Haţeg, Odorhei, Tălişoara, Vârghiş, Brăduţ, Făncel, Ciuc, Suplacu de Barcău**? Semmit!

Ha ezekből egyet értelmesen, elfogadhatóan meg tud magyarázni egy román nyelvész, akkor le a kalappal előtte.

Felsorolom vélt gyökeiket: **sir, cea, bac, tar, chiş, buz, ora, sig, car, tim, haţ, odo, tăl, vâr, făn, ciu, sup** – mit mondnak románul?

Semmit. De magyarul értelmes szavak gyökei: ***szer***/et***, csal, bak, tat***/ár***, tar, kis, bod***/za***, kör, szil, nagy, seg***/ít***, tem***/et***, hát, ud***/var***, olasz, var, bar*** (pár)***, fan***/cs***, csík, szép***

A ***moldvai*** *nevekből néhány*:

Szeret – nevében a megnevezés oka. De mi a ***Siret***? Ha Şiret volna, akkor *ravasz*t jelentene, de Siret?

Csalhó – a napfelkeltekor mutatott *csal*ós arca miatt. De a ***Ceahlău***? Az a sas, melynek tájnyelvi megnevezése *ceahlău*, a szirtről kapta azt.

Bákó/Bakó – alapgyök szerint *bak*tatás, *buk*fenc értelmű, valószínű a dombos hegyes vidék miatt. Erdővidéken van egy Bakszeg nevű hely, melyen baktatva lehetett haladni. Székelyszentlélek és Bogárfalva fölött van a Baknya, szintén baktatható. S ***Bacău***, az mi? Van egy *bacău* szavuk, de az is a *bakó* értelméből jött.

Tatros – a tatárok betörése után adott név. *Tatáros patak*, ott jöttek be a tatárok. ***Trotuş*** nem értelmezhető sem magyarul, sem románul.

Tarkő – a hegy csupaszsága okán, mivel *tar.* ***Tarcău***?

Kisjenő – a honfoglalás kori magyar Jenő törzs egyik részének szálláshelye. És ***Chişinău***?

Bodza – a bodza érthető, de csak magyarul, a ***Buzău*** románul sem. A *buzău – duzzogó* nem ide vonatkozik.

Az ***erdélyiek, alföldiek***:

Köröskisjenő – a Jenő törzs végül itt telepedett le a Fehér-Körös mentén. ***Chişineu Criş*** viszont ezt nem árulja el.

Szilágysomlyó – a Szilágy szó jöhet a szilfából, a szilajból, de a szilárdból is. A silvana latin szóhoz is lehet köze talán? A *som*lyó, lehet a *som*mal, vagy vízzel kapcsolatos, *mos*ás, de a jó hangulattal, a mosollyal is – somolyog. Régi kifejezés, és nagyon sok helyen találkozunk e megnevezéssel: Somlyó, Somolyó. De ***Şimleul Silvaniei***? Mi az, hogy Şimleul, talán simlisek lakják? Ha a Szilágyságot Sălaj-nak (Szölázs) nevezték, akkor kellett volna legyen annyi következetesség a névadókban, hogy ezt meg *Şimleul Sălajului névre tekerjék.* Még sosem késő egy visszamenő érvényű, „ősi”, kétezer éves névadás.

Nagyvárad – összetett szó, *nagy vár*. És ***Oradea***?

Segesvár – a Segesd mentén épült vár. De ***Sighişoara***???

Nagykároly – egy jelző és egy személynév, a Károlyi grófok fészke, de mi az a ***Carei***? Karéj?

Temesvár – *temes, tömés*, valószínű töltésből eredő a név és *vár*. Egy ideig magyar királyi székhely. A kontinens első utcai világítással ellátott magyar városa a XIX. században! Ám, mi az, hogy ***Timişoara***? Ezzel a névvel hány éves történelme van?

Hátszeg – két szó: *hát* és *szeg*, azt sugallja, hogy egy hátmögötti terület Erdélyben, épp ott, ahol legelőször gyökeret vertek a románok. Illenék, hogy eredeti, érthető román neve legyen a vidéknek. Itt áll az első kegyhelyük, egy gyűszűnyi kis templom Densuş-on. Ám a ***Haţeg*** névnek románul nincs semmilyen jelentése, értelme. Csak magyarul. Szülőfalum határában is volt egy Hátszeg nevű dűlő messzire a falutól.

Udvarhely – két érthető szó: *udvar* és *hely*. Na, de ***Odorhei***? Az mi? Jobb lett volna meghagyni eredetiben.

Olasztelek – *olasz*ok lakta *telek*, világos szavak. Eredete visszanyúlik a római korba, az Árpád-korban is lakott hely, a pápai tizedjegyzékben *Fundus Italica* néven szerepelt, lakói részben olasz eredetűek. Tudom, mert ott születtem, és olvastam is múltjáról. És mi az, hogy ***Tălişoara***? Nem tudom. De az sem tudta, aki a nevet adta. A hasára ütött, és már megvolt a kétezer éves „ősi” román név. Azért ez nagy tehetség!

Vargyas – valaha Varjas. És ***Vârghiş*** mi románul? Nem tudom, bár ott jártam az általánost.

Fancsal – talán ferde fekvéséről? A hegyes, dombos helyről *(vesd össze: fancsal, kancsal)*. És ***Făncel***?

Bardoc – valaha az ott honos párducról kapta nevét. ***Brăduţ***? Ez fenyőcskét is jelenthetne, de Bardocnak semmi köze a fenyvesekhez.

Azok távol vannak tőle.

Csík – a dákokra, székelyekre jellemző farkas fejű kígyóról, talán *csík*halról, mely motívum, mind a dák, mind a székely nép jelvényei közt megtalálható. Összevethetők a dák zászlók és a székely kapuk rajzolatai. És ***Ciuc***, mit csuk? ***(Bíró Lajos*** *szerint a székelyek előbb voltak itt, mint a dákok, azoknak túlélői beleolvadtak a mellettük élő székely nemzetbe. A székelyek, a már beolvadt dákokkal, fogadták a Kárpát medencébe érkező Atillát. Kárpát medencét mindig is magyar nyelvű népek lakták.)*

Berettyószéplak – ez a névcsavarások cirkuszának betetőzése, ezt a gyönyörű magyar nevet így pofán verni! ***Suplacu de Barcău***. Mikor először hallottam, éreztem, hogy le kell ülnöm. Mi az, hogy Suplacu, és mi az, hogy Barcău? Olyan, mintha én *Râmnicu Vâlcea* helyett *Ramonyika Vulucsát* vagy *Turnu Severin* helyett *Torna Szarvarényt* mondanék magyarul.

Nevetséges.

Például milyen nyakatekert nevet adtak volna **Hajdúhadháztéglás-**nak, **Ebédvesztőpusztá**-nak, **Hegyháthodász-**nak, **Nemesrempe-hollós**-nak, **Chernelházadamonyá**-nak?

Vehették volna példának **Strassburg** esetét. **Strassburg** értelmes, összetett szó, akárcsak **Udvarhely**. Két szóból álló városnév…, németül. Németek alapították, német volt mindig, minden régi épülete „németül" beszél, neve jelentős útvonal mellé épült várat jelent, minthogy az is volt, de franciául nem mond semmit! Ezt érezték is a franciák, és **Strassburg**nak volt is olyan történelme, hogy nem merték más néven illetni, csak írásban franciásították a franciáknak, hogy tudják kiolvasni, a kiejtés végett. A német érzelmű németek áttelepültek Németországba, a rendszerető németek helyét elfoglalták a francia „verebek". Nekem például mindig **Strassburg** marad, akárcsak **Kolozsvár.** A **Napoka** nevet így magyarul sem teszem mellé, mert nem jár oda. A **Napokát** elfogadom, mint ősrégi magyar nyelven adott történelmi nevet, mint magyar nyelvi örökséget. Hisz **az a név románul nem jelent semmit.** Az égvilágon semmit!

De magyarul érthető! Akkor kik, mely nyelvet beszélők adták a neveket?

Az erdélyi magyar helységek veretes magyar neveit, melyek ősi magyar történelmi nevek, nem szabadott volna változtatni. A változtatásokat, a nyomorékra kitekert nevetséges román neveket az irigység, rosszmájúság és az eszeveszett magyargyűlölet szülte.

Ezek oly nevek, melyekkel nevetségessé tették magukat.

•

Decebál nem adta meg magát a kegyetlen rómaiaknak, de sajnos a dákok elbuktak a harcokban. A szabadságukra büszke dákok annyira nem tudták elviselni a rabság gondolatát, hogy a harc végén, látva a vereség bizonyosságát, Decebál és harcosai inkább az öngyilkosságot választották, mint a rabszolgaságot. Trajánusz a még fellelhető dák férfiakat kiirtatta, az asszonyokat, gyermekeket láncra fűzve Rómába hurcolta, s a birodalom területén szétosztotta, mint rabszolgákat. A dák, mint nemzet megszűnt létezni. Az életben maradottak a hozzájuk közeli, nyelvrokon népek közé menekültek, és közéjük olvadtak. Nem vegyültek össze a rómaiakkal, mivel gyűlölték őket.

Különben a rómaiak nem házasodtak össze egyetlen néppel sem.(*) A többi mellett ez is egyik oka volt degenerálódásuknak, kipusztulásuknak. A dák-római frigy kiskorúaknak való homályos, naiv, a mesék műfajába sorolható kitaláció. Nincsenek bizonyítékok, nevek, családok, helységek, épületek, nincsenek imádati helyek nyomai, csak történelmi csend és üresség.

Vizsgálni lehet emberi magatartásformákat a történelmi népek esetében. Az ilyen szabadságszerető nép, mint a dák, soha nem lesz bujkáló, barlanglakó! Inkább meghal, de ha élni akar, egy hozzá hasonló nép közé menekül. A szabadság népe csak rövid ideig bírja a bujdosást. Egy ilyen bátor, harcedzett nép, ha fennmaradhatott volna nemzetként a velük közel egy nyelvet beszélő Atilla megérkezéséig, talán másképp alakult volna a Kárpát-medencei történelem.

Hogy mily nagy volt Trajánuszban a dákok fölötti győzelem öröme, akiknek addig Róma adót fizetett, azt arról is megállapíthatjuk, hogy hazatérése után közel fél éves ünnepségsorozattal dicsőítette magát.

A független, pártatlan kutatások eredményeiből, azok nyomán leszűrhető következésekből megállapítható, hogy a románok csak a tatárjárás után jelentek meg a mai Románia területén. Moldvában, Havaselvén, tehát a volt Kunországban a tatárok által kipusztított kunok helyét foglalták el, majd onnan átszivárogtak Hátszeg vidékére.
A hivatalos román történetírás szerint a románok már Kr. u. II-IV században (**!!!**) hűséges keresztények voltak, és attól kezdve Erdélyben laktak egyhuzamban, áhítatos, mély keresztényi vallásosságban.
Akkor meg hová tűntek a mélyen hívő nemzet hatalmas erdélyi római-katolikus székesegyházai, hogy még alapjaikra sem találni sehol?!
Ja, hogy most építik?! Az más.
A vatikáni pápai levéltárban az 1410-es évjárat adattárában Havasalföld, Ungro-Valachia néven szerepel, mint térítési terület. Ekkor már állt ott Nagy Lajos magyar király által építtetett római-katolikus székesegyház. Így hát első keresztény imádati helyeiket is magyar királyok építették, támogatták.

Tehát föl kell ébredni az álomból, mert nemhogy Erdélyben, az egész Ó-Romániában sem találni nyomát a román nemzetnek a XIII. század előtt!
Történész urak! Nem illik ily szégyentelenül hazudni egy nemzetnek, múltját illetően. A román nemzet nem kiskorú, hogy átverjék unosuntalan. Semmivel sem lesz értéktelenebb nemzet, ha valós történelmét tárják föl előtte.

Érdekes jelenség egyébként, hogy a román régészek soha nem a román nemzet Trajánusz utáni tizenkét évszázadnyi hosszúságú itt tartózkodását igazoló leletek után kutattak, hanem mindig és mindig a római és dák leleteket keresték. Ösztönből tudták, hogy az valóság volt, annak vannak nyomai. Emerről viszont tudták azt, hogy úgyis hiába ásnak akár a föld gyomráig is, semmi sem található, ami itt voltukat igazolná.

Dák várak neveinek vélhető magyar értelme

Az **Uti**dava, **Arki**dava, **Tamaszi**dava, **Pirobori**dava, **Ziri**dava magyarul érthetőek. Csak mélyen bele kell nézni a gyökökbe a Czuczor-Fogarasi szótár alapján. Az ősgyökök jelen voltak a dákok nyelvében is.

Utidava – Útivár (lásd Strassburg hasonló jelentése),

Arkidava – Ár/o/kivár, körülárkolt vár,

Tamaszidava, akár **Temesvár**, tömésből, töltésből épített vár,

Piroboridava, a **pir** a **tűz** gyökszava az ősmagyarban, a **pir, pír** gyöknek nagy szóbokra van ma is. Lehetett **Tűzvár** is a ***Pir*o*bor***idava. A Czuczor-Fogarasi gyökszótár a **bor** gyökre öt jelentést ad: 1. **bor**zad, borzol, 2. **bor**ít, borul, 3. **bor**otva, a metszés, irtás fogalma, 4. **bor** – forralt, tüzes ital és 5. **bor**só – orsó – forgó.

Ez értelemben a **Tüz**es**bor**vár. Ez a valószínű, mivel **Bíró Lajos** is a borral hozza összefüggésbe, és ezt támasztja alá az a tény is, hogy egy folyójuk neve Boristenhesz volt. (a borok istenének folyója?)

Ziridava – Szeredavár, a *szer*edásvallás székhelye lehetett, idejártak *szer*edába, *szer*dai napon ejtvén szerét a *szer*edának, a vallásos *szer*tartásnak. (K.S.)

(*) Azok a fikciók melyekkel nacionalista filmekben, vagy liberális szemléletű hollywoodi filmekben találkozunk, nem valóságalapúak. Idétlen, történelemhamisító, szenzációhajhász, aberrált, pénzorientált, haszonreményű producerek, rendezők valóságtól elrugaszkodó, azzal köszönő viszonyban sem lévő ferde, szándékosan ferdített agyszüleményei, az emberek a világ „megetetése”, galád félrevezetése végett.

A lényeg a kasszasiker!